

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 07 Kasım 2018
Sayı: 513

10/442

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de radyasyon alanında çalışan personelin sağlık sorunları ile ilgili hiçbir araştırma yapılmadan çalışma saatleri artırılmıştır. Sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde “tamgün yasası” kapsamında radyasyon alanında personel açığını kapatmak için üretilen günübirlik politikalar yüzünden sağlık personelinin sağlığı tehlikeye sokulmaktadır. Bu nedenle Türkiye’de radyasyonla çalışan sağlık personelinin sağlık sorunlarının araştırılması, bu çerçevede önlem politikalarının belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü’nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Saygılarımla,

2 Tahsin TARHAN
Kocaeli MV

3 Turgut ÖZAL
Bolu MV

1 Murat BAKAN

İzmir Milletvekili

4 Orhan SARI BAL
Konya MV.

Candan YÜCEER
Tekirdağ MV

6 Ahmet AKIN

7 Ahmet KAYA
Trb. MV.
K. Akın

8 İZZET KARASID
Sivas MV

10 Nihat YEZİL
Ankara MV.

Yıldırım KAYA
Ankara MV. Devleti ABBABA
Mabiyga MV.

Fethiye KAPLAN HÜSEYİN
Kocaeli

Aliyay ANT MEN
Meydan MV.

Sanyat DURSAK

523 Sayılı
MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA CETVELİ

1.	10	Bülent H. Dülüt	Ankara	[Signature]
2.	12	Ökan Çaylakçı	Edirne	[Signature]
3.	20	Burak Erbay	Mugla	[Signature]
4.	21	Mehmet Ak SELEBİ	İzmir	[Signature]
5.	22	Gamze TAŞCIER	Ankara	[Signature]
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

GEREKÇE

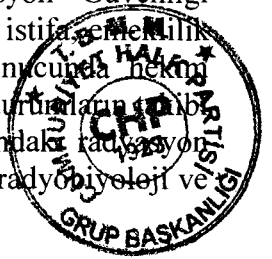
5947 Sayılı Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9 uncu Maddesi ile 3153 Sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'a madde eklenmiştir. Söz konusu maddede "İyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi ve araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saattir. Bu süre içerisinde, Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilen radyasyon dozu limitleri de ayrıca dikkate alınır. Doz limitlerinin aşılmaması için alınması gereken tedbirler ile aşıldığı takdirde izinle geçirilecek süreler ve alınacak diğer tedbirler Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir" hükmü yer almıştır.

Söz konusu değişiklik Avrupa Birliği ile entegrasyon gerekçesi ileri sürülerek hazırlanmış ve bu madde ile radyasyonla çalışanların haftalık çalışma süreleri 25 saatten 35 saate çıkarılmıştır. Avrupa ve OECD ülkelerinde bir radyoloji teknisyeni günlük mesai saatinde ortalama 20-25 hasta ve ortalama 50-60 ekspoşur yaparken ülkemizde ise bir teknisyen ortalama 75-80 hasta ve ortalama 250 ekspoşur yapmaktadır.

Radyasyonun insan sağlığına olan etkileri üzerine pek çok araştırmalar yapılmış, gerek düşük dozda ortaya çıkan sonuçlar, yüksek dozlarda radyoaktiviteye maruz kalındığında ise çok daha korkunç sonuçlar ortaya çıktığı görülmüştür. Dahası radyasyona bağlı değişiklikler vücutta üreme hücrelerinde ortaya çıkarsa gelecek kuşaklara da aktarılabilir.

Radyoaktif maddeler vücutta tüm organları etkiler ama özellikle hızlı çoğalan hücreler radyasyona hemen cevap verirler. Örneğin deride kızarıklık, ülserasyon, üreme hücrelerinde sterilizasyon, gözde katarakt, saçlı deride saç dökülmesi, bağırsaklarda ishal ve bulantı bu reaksiyonlara birer örnektir. Bazı hücrelerde radyasyona geç cevap verirler. Beyin, omurilik gibi dokularda onarım çok zor olur. Radyasyonun geç etkileri (sitokastik) ise seneler sonra ortaya çıkar. İkincil kanserler buna en güzel örnektir.

06/05/1939 tarih ve 4201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Nizamname"nin 23 üncü Maddesi gereğince yıllık sağlık kontrollerimin yılda iki kez yapılması gerekmektedir. İlgili tüzüğün 23 üncü Maddesi "Röntgen ve radyom laboratuvarlarında çalışan bütün mütahassıs ve müstahdemlerin, senede iki defa kanları muayene edilerek küreyvatları sayılmak ve el vesair açık yerlerinin cildini muayene ettirmek mecburidir. Resmi müesseselerde bu muayenelerin icrası, o müesseselerin müdürleri tarafından takip olunur. Hususi müesseselerde, muayenelerin icra ettirilmemesinden sahipleri mesuldür. Bu muayenelerin neticeleri muntazam bir deftere kaydedilir. Bu muayeneler neticesinde görülecek arızalar iyi oluncaya kadar o kimsenin çalışmasına müsaade edilmez." demektedir. **Öncelikle radyasyon alanında çalışanların sağlık kontrollerinin düzenli yapılması gerekmektedir.** 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 15 inci Maddesinin 4 üncü fıkrası gereği "Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz." denilmesine rağmen çalışanlardan kesinti yapılmaktadır. Yine Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 71 inci Maddesinin e) fıkrasında "Radyasyon görevlilerinin istifası, emeklilik ve sağlık gibi nedenlerle görevlerinden ayrılmaları halinde, muayene sonucunda nekinden tarafından gerekli görüldüğü takdirde radyasyon etkisi ile ortaya çıkabilecek durumların önlenmesi veya tedavisine devam edilmesini sağlamak" denilmesine rağmen bu durumdaki radyasyon görevlilerinin takibi yapılmamaktadır. Uygulamadaki çarpıcı bir yanılğı hala radyoloji ve

hematoloji bilgileri çiğnenerek devam etmektedir. Bu yanlışlığı çalışanlara yapılan tam kan sayımlarının yeterli olduğu düşüncesidir. Oysa çalışanlar düşük ama süreğen dozlara maruz kalır. 20 msv ani ışınlamalarda bile hemotolojik değişikliklere rastlanmayabilir. Çalışanların rutin kontrolleri tüm kan tetkikleri, tümör markırları ve tiroit tetkikleri üzerine yoğunlaştırılmalı ayrıca uygun zaman aralıklarında gen taraması yapılmalıdır.

Hasta ve personelin korunmasını sağlayacak bilimsel veriler, ulaşılması ve anlaşılması kolay bir şekilde sunulmalıdır. Radyoloji departmanlarının ruhsatlandırma ve lisanslanmasını yapan TAEK'in 30 personeli ile yurt genelinde hizmet verdiği bilinmektedir. TAEK'in cihazların lisansını 5 yılda bir verdiği ve buna karşın kalibrasyonlarını ve doğruluk testlerini yapmadığı da bilinen gerçeklerdir. Türkiye'de bir röntgen teknisyenine düşen hasta sayısının 10 bin 563, İngiltere'de 3 bin 48, Hollanda'da 3 bin 330, Almanya'da 2 bin 711, Fransa'da 2 bin 857 kişi olduğu bilinmektedir. Ayrıca radyoloji çalışanlarına yapılması yasal zorunluluk olan yılda 2 kere sağlık taramalarının yapılmadığı, günlük 7 saatlik mesaisinin de uluslararası anlaşmalara ve AIHS'ne aykırıdır. Avrupa Sosyal Şartı Madde 2/4 te "Devletler içinde bulunan tehlikeli ve sağlığa zararlı işlerdeki riski ortadan kaldırmayı ve bu risklerin henüz yeterince azaltılamadığı ya da kaldırılamadığı durumlarda bu işlerde çalışanlara ücretli ek izin verilmesini veya bunların çalışma saatlerinin azaltılmasını sağlamakla yükümlüdür" denilmektedir.

Bu bilgiler ışığında Türkiye'de radyasyon alanında çalışan personelin sağlık sorunları ile ilgili hiçbir araştırma yapılmadan çalışma saatlerinin artırıldığı ve sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde tamgün yasası kapsamında radyasyon alanında personel açığını kapatmak için günübirlik politikalar üretildiği göz önüne alındığında, **Türkiye'de radyasyonla çalışan sağlık personelinin sağlık sorunlarının araştırılması, bu çerçevede önlem politikalarının belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.**

